

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی ارشد (ناپیوسته) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

گروه پزشکی

مصوب و تصدیق شده در جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۱۳۷۵/۲/۱۶

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد (نایب‌سته) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

گروه: پزشکی

رشته: مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

دوره: کارشناسی ارشد (نایب‌سته)

شورای عالی برنامه ریزی درسی و هیئت مدیران جلسه مورخ ۱۳۷۵/۲/۱۶ براساس طرح دوره کارشناسی ارشد (نایب‌سته) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی که توسط گروه پزشکی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره رادرسه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

ماده (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد (نایب‌سته) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجراست.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت فرهنگ و آموزش عالی اداره می شوند.
ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و براساس قوانین تأسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی میباشند.
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده (۲) از تاریخ ۱۳۷۵/۲/۱۶ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه مؤسسات آموزشی در زمینه کارشناسی ارشد (نایب‌سته) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی در همه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ می شوند و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی یادشده مطابق مقررات می توانند این دوره را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده (۳) مشخصات کلی و برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی ارشد (نایب‌سته) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی در سه فصل جهت اجراء به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ابلاغ می شود.

رأی صادره سیصد و هفتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ
۱۳۷۵/۲/۱۶ در خصوص برنامه آموزشی کارشناسی ارشد (نایب‌oste) مدیریت خدمات بهداشتی
و درمانی

(۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد (نایب‌oste) مدیریت خدمات
بهداشتی و درمانی که از طرف گروه پزشکی پیشنهاد شده بود با اکثریت
آرا به تصویب رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره سیصد و هفتاد و هفتمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۵/۲/۱۶ در مورد برنامه
آموزشی دوره کارشناسی ارشد (نایب‌oste) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی صحیح است بمورد
اجرا گذاشته شود.

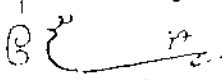
دکتر سید محمد رضا هاشمی گلپایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

مورد تأیید است.

دکتر فریدون نوحی
سرپرست گروه پزشکی

رونوشت به معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جهت اجرا ابلاغ
می شود.

سید محمد کاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

ترم سوم : هفتاد ساعت در روز در هفته بصورت کار عملی

ترم چهارم : هفته ای ۸ ساعت در روز در هفته بصورت کار عملی

کارورزی: بمدت ۲ ماه در پایان دوره تحصیل تئوری و بصورت تمام وقت ۶ روز در هفته از ساعت ۷ صبح الیغایت ۲ بعد از ظهر.

۲- تعداد و نوع واحدهای درسی:

تعداد واحدهای درسی این دوره ۲۲ واحد در نظر گرفته شده است و به شرح ذیل ارائه میگردد:

۱- تروس پایه	۱۲ واحد
۲- تروس اختصاصی	۱۲ واحد
۳- پایان نامه	۴ واحد
۴- کارورزی و کارآموزی	۴ واحد

۴- شرایط ورود:

داوطلبان شرکت در آزمون کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی علاوه بر دارا بودن شرایط عمومی گزینش دوره کارشناسی ارشد معمول در نظام آموزش عالی کشور، باید حداقل دارای مدرک کارشناسی (لیسانس) معتبر در یکی از رشته های زیر باشند.

اداره امور بیمارستانها - مدیریت باگرایشهای مختلف - بهداشت باگرایشهای مختلف و مدارک پزشکی

۵- نقش و توانایی:

فارغ التحصیلان این رشته معمولاً در مشاغل مدیران صف و یا مشاغل ستادی در سازمانهای مختلف بهداشتی درمانی مانند بیمارستانهای جنرال (عمومی) تخصصی - توانبخشی - روانی مراقبت های اورژانس درمانگاهها، کلینیکها - شبکه های ارائه کننده مراقبت های بهداشتی اولیه مشغول بکار میشوند و بنا بر اساس کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی علاوه بر اهداف نکر شده به منظور پرورش:

۱- تحلیلگر و پژوهشگر خط مشی و سیاست بهداشتی درمانی

۲- مجری امور پژوهشی در مسائل بهداشتی و درمانی

۳- ارزیابان و برنامه ریزان بهداشتی و مشاورین در این امور

فصل اول

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل ترم دوره کارشناسی ارشد (ناهیسته)

رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

مقدمه:

تخصصی شدن علوم مختلف بویژه در زمینه‌های مدیریت و بلاخص در امر اداره ابعاد و سطوح مختلف نظام خدمات بهداشتی و درمانی در سطح جهانی از اهمیت والویت خاصی برخوردار بوده و روز به روز مورد تاکید و توجه بیشتری قرار می‌گیرد و هم‌راهِ با توسعه سیستم خدمات بهداشتی و درمانی و در کنار تربیت نیروی انسانی کارآئی برای رشته‌های مختلف علوم پزشکی، پرورش مدیرانی که قادر باشند در کنار سایر متخصصان در اداره چنین موسسات سهیم باشند در برنامه‌های آموزشی و درسی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشورهای متمدنی گنجانیده شده است.

در کشور ما، گسترش دامنه‌دار سیستم خدمات بهداشتی و درمانی خاصه بعد از انقلاب اسلامی و کمبود نیروی انسانی هرچند اداره و مدیریت سازمانهای بهداشتی و درمانی لزوم تربیت و آموزش افرادی بدین منظور را ایجاب می‌نماید. لذا نیازمندی نظام خدمات بهداشتی و درمانی به تربیت شدگان این رشته در سطوح مختلف مدیریت لزوم برای تربیت کارشناسان ارشد رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی را بارز می‌سازد.

استعاریف و هدف:

هدف از پرورش دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

- تجزیه و تحلیل نظام خدمات بهداشتی
- ارزیابی بیمارستانها از نظر کیفی و کمی
- اداره بیمارستانها و مراکز بهداشتی و درمانی
- تجزیه و تحلیل اقتصادی فعالیت‌های بیمارستانی

۲- طول دوره و شکل نظام:

طول دوره کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی ۲ سال می‌باشد و در آئین نامه‌های آموزشی است. ترم در این دوره بصورت نظری، عملی، کارآموزی و کارورزی تدریس و آموزش داده خواهد شد. هر واحد درس نظری در هر ترم معادل ۱۷ ساعت و هر درس عملی معادل ۲۴ ساعت می‌باشد. کارآموزی، کارورزی، در بیمارستانها و مراکز آموزشی تحقیقاتی انجام می‌گیرد.

کارآموزی:

ترم اول: هفت‌ه‌ای ۴ ساعت بکروز در هفته، بدو روز در بیمارستان، روز یکشنبه

ترم دوم: هفت‌ه‌ای ۴ ساعت یکروز در هفته بصورت تراز دیدار در بیمارستانها

ک ضرورت و اهمیت رشته:

نیاز روزافزون جامعه به خدمات بهداشتی و درمانی و توجه خاص دولت و مردم به توسعه کمی و کیفی این خدمات، بهبود عملکرد مراکز بهداشتی و درمانی، و اقتصادی تر اداره کردن این سازمانها، لزوم تربیت ویکارگیری مدیران متخصص در زمینه های علمی گسترده دانش مدیریت و اجتناب ناپذیر می سازد.

پویایی سازمانهای مهمی که وظایف حیاتی و حساسی را بر عهده دارند، نیازمند برنامه ریزی، سازمان دهی، استخدام، بودجه بندی، هدایت، کنترل و نظارت، انگیزش کارکنان، برقراری ارتباطات، نوآوری و ارزیابی به صورت علمی ملهم از موازین دانش مدیریت می باشد. لذا، مدیرانی که قرار است در سطوح بالای مراکز بهداشت و درمان خدمت نمایند، میبایست از نوعی بلوغ و پختگی علمی و تجربی برخوردار باشند. تجارب سایر کشورها و مطالعات عدیده ای که طی سالهای اخیر پیرامون ابعاد مختلف اداره ایس - مراکز صورت گرفته است، موید نیاز به پرورش کارشناسان ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی می باشد.

قطعا، ارائه این برنامه و مقطع تحصیلی با تغییراتی که در راستای ویژگیها و اهداف نظام بهداشت و درمان کشور و تجارب حاصله از ارائه دوره های اخیر کارشناسی ارشد این رشته صورت پذیرفته است^۴ کارآیی و اثربخشی خدمات مدیرانی که با این برنامه و صرف مل جدید آموزش می بینند به نحو بارزی افزایش خواهد یافت.

انتظار می رود که فارغ التحمیلان این رشته در مقطع کارشناسی ارشد در کنار انجام وظایف مسئولیت های کلی خویش در امر مدیریت، قادر باشند در محاسبه هزینه، تجزیه و تحلیل هزینه و فایده، تقلیل هزینه کارآیی، تحلیل داده - ستاده، تحلیل سیستمها و شبکه بهداشت و درمان، مشارکت آگاهانه و فعال داشته باشند.

فصل دوم

برنامه دروس دوره کارشناسی ارشد (ناهمبسته)

رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

الف - تروس کمبود باجهرانی کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	سامانست		
			نظری	عملی	جمع
۰۱	زبان انگلیسی	۴	-	۱۳۶	۱۳۶
۰۲	آشنینگاراش	۲	۲۴	-	۲۴
۰۳	کاربرد کامپیوتر در مدیریت	۲	۲۴	۲۴	۶۸
۰۴	اصول و مبانی مدیریت	۲	۵۱	-	۵۱
۰۵	اصول و مبانی حسابداری	۲	۵۱	-	۵۱
۰۶	اصول و مبانی اقتصاد	۲	۵۱	-	۵۱
۰۷	آمار حیاتی و شاخصهای بهداشتی	۲	۲۴	۲۴	۶۸
۰۸	اصول خدمات بهداشتی	۲	۵۱	-	۵۱
۰۹	سازمان و مدیریت بیمارستان (۱)	۲	۲۴	-	۲۴
۱۰	سازمان و مدیریت بیمارستان (۲)	۲	۲۴	-	۲۴
۱۱	برنامه ریزی خدمات بهداشتی و درمانی	۲	۲۴	-	۲۴
۱۲	استانداردهای بیمارستانی	۲	۲۴	-	۲۴
					
جمع		۲۲	۲۴۲	۲۵۴	۶۴۶

توضیح: دانشجویان با گرایشهای مختلف (کارشناسی رشتههای گوناگون) فقط ملزم به گذراندن حداکثر ۲۵ واحد از جدول تروس کمبود بنابه تشخیص گروه آموزشی مربوطه می باشند.

ب - دروس پایه کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

بیمه‌بیمار	صاعست			تعداد واحد	نظام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
۵۷	۶۸	۲۴	۲۴	۲	روش تحقیق در علوم بهداشتی	۱۳
	۵۱	-	۵۱	۲	روابط درون‌بخشی و بیرون‌بخشی بیمارستان	۱۴
	۵۱	-	۵۱	۲	سازمان و مدیریت بهداشت و درمان ایران	۱۵
۵۶	۵۱	-	۵۱	۲	اقتضای بهداشت و درمان	۱۶
	۲۲۱	۲۴	۱۸۷	۱۲	جمع	

ب- لروس پایه کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			مجموع
			نظری	عملی	جمع	
۰۷	روش تحقیق در علوم بهداشتی	۲	۲۴	۲۴	۶۸	
	روابط درون بخشی و بیرون بخشی بیمارستان	۲	۵۱	-	۵۱	
	سازمان و مدیریت بهداشت و درمان ایران	۲	۵۱	-	۵۱	
۰۶	اقتصاد بهداشت و درمان	۲	۵۱	-	۵۱	
						
					جمع	
		۱۲	۱۸۷	۲۴	۲۲۱	

ح : دروس تخصصی کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

پایه تحصیلی	سامانه			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	جمع	مداس	نظری			
۱۰ و ۹ و ۸ و ۷ و ۶ و ۵ و ۴ و ۳ و ۲ و ۱	۵۱	-	۵۱	۳	نظام بهداشتی و درمانی تطبیقی	۱۷
	۵۱	-	۵۱	۳	ارزیابی مراقبتهای بهداشتی و درمانی	۱۸
	۵۱	-	۵۱	۳	برنامه ریزی و مدیریت استراتژیک در نظام بهداشتی و درمانی	۱۹
	۵۱	-	۵۱	۳	سمینار موردی	۲۰
	-	-	-	۲	کارآموزی	۲۱
	-	-	-	۲	کارورزی	۲۲
	-	-	-	۴	پایان نامه	۲۳
	۲۰۴	-	۲۰۴	۲۰	جمع	

فصل سوم

سرفصل تروس دوره کارشناسی ارشد (نایب‌رسته)

رشته مدیریت و خدمات بهداشتی و درمانی

روش تحقیقی در علوم بهداشتی

شماره واحد ۲۱

سازمان واحد نظری و عملی

پهلووار

کد درس ۸۲

هدف : فراپایان این درس با اهداف مشخصه بتواند

مراحل درس : (۸ ساعت)

اهمیت فرایند نظام بهداشتی را توصیف کند و اهمیت آنرا در حل مشکلات بهداشتی کشور بیان نماید .

۱. یک طرح تحقیقاتی بر پایه مراحل زیر تهیه نماید :

- شناخت و بیان مسئله مورد تحقیق .
- بررسی اطلاعات و مدارکی که در ارتباط با موضوع تحقیق است .
- تعیین اهداف و فرضیات .
- انتخاب روش مناسب تحقیق .
- انتخاب آمشرازی مناسب برای انتشار و استفاده از نتایج تحقیق .
- تهیه برنامه عملیاتی .
- شناخت منابع مورد نیاز و تعیین بودجه .

۲. در صورت امکان طرح تحقیقاتی را اجراء نماید .

۳. اطلاعات جمع آوری شده را تجزیه و تحلیل و تفسیر نماید .

۴. گزارش نهایی مبتنی بر توصیه های لازم برای دست اندرکاران اجرائی تهیه نماید .

۵. در صورت امکان طرحهای تحقیقاتی را ارزشیابی نماید .

کار عملی	ساعات	موضوع
۱	۱	انتخاب موضوع تحقیق SELECTION OF A RESEARCH PROJECT • بیان اهمیت مسئله
۲	۲	STATEMENT OF THE PROBLEM
۳	۲	مروری بر اطلاعات و مدارک موجود REVIEW OF THE LITERATURE
۴	۲	تعیین اهداف و فرضیات تحقیق OBJECTIVES & HYPOTHESIS
۵	۲	انتخاب متغیرها VARIABLES
۶	۲	انواع و انتخاب نوع مطالعه RESEARCH METHODOLOGY
۷	۱	انتخاب روش جمع آوری اطلاعات COLLECTION OF DATA
۸	۲	نمونه برداری SAMPLING
۹	۲	شرح جمع آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات INTERPRETATION OF THE RESULTS
۱۰	۱	• اخلاقیات تحقیقی RESEARCH ETHICS
۱۱	۱	• آزمون مقدماتی PILOT STUDY
۱۲	۱	• طرح انتشار و استفاده از نتایج DISSEMINATION AND UTILIZATION OF THE RESULTS
۱۳	۲	• تهیه طرح عملیاتی PLAN OF ACTION
۱۴	۲	• امکانات و بودجه مورد نیاز RESEARCH PROJECT
۱۵	۲	• تهیه گزارش PROPOSAL

• مطالب فوق طی دو هفته متوالی (روزی ۶ ساعت) در پایان ترم دوم بلافاصله بعد از امتحانات به صورت کارگاه آموزشی بوسیله گروه اساتید تدریس شود .

• پس از پایان کارگاه هر دانشجو موظف باشد حداکثر در ۲ ماه یک طرح تحقیقاتی تهیه و به گروه اساتید برگزار کننده کارگاه ارائه نماید . (این مدت معادل ۱۵ ساعت کار عملی)

• در نیمه ترم سوم کلیه کرج های تحقیقاتی در ۲ روز با حضور کلیه دانشجویان و اساتید برگزار کننده کارگاه ارزشیابی و اصلاح گردد . (این مدت معادل ۱۵ ساعت کار عملی)

روابط درون بخشی و برون بخشی بیمارستان

تعداد واحد: ۲

کد درس: ۱۴

نوع واحد: نظری

پیش نیاز:

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با سیستم های مختلف خدمات بیمارستانها و روابط و وابستگی های درون بخشی بین بخش های درمانی سرپائی ، اورژانس خدمات توان بخشی ، همودیالیز و سایر مراقبت های درمانی بصورت بستری موقت و رابطه آنها با بخش های درمانی بیماریهای حاد ، اتاق های عمل، خدمات تشخیصی خدمات پشتیبانی ، خدمات آموزشی و مدیریت ...

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت):

- روابط برون بخشی ، ارتباطات با سیستم شبکه بهداشتی و درمانی و سازمان های بهداشتی درمانی هماهنگی بین بخشی و مناطق و نواحی درمانی در سیستم ارجاع ...

منابع:

- طرح و عملکرد بیمارستان : شرکت خانه سازی ایران

درمانگاه : شرکت خانه سازی ایران

فیزیوتراپی : شرکت خانه سازی ایران

پایزش : شرکت خانه سازی ایران دکتر ابراهیم صدقیانی

بخش مدارک پزشکی و خدمات مددکاری اجتماعی دکتر ابراهیم صدقیانی

شرکت خانه سازی ایران

برنامه فیزیکی بیمارستانها : روابط برون بخشی و درون بخشی

شرکت خانه سازی ایران

سازمان و مدیریت بهداشت و درمان ایران

کد درس: ۱۵

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: نظری

پیشنیاز:

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با سازمانها و موسسات ارائه دهنده مراقبتهای بهداشتی و درمانی در ایران و شناخت تشکیلات و نظام بهداشتی و درمانی کشور از نظر ساختار سازمانی، وظایف و مسئولیت آنها.

سرفصل دروس: (۱ ساعت)

- سازمانهای بهداشتی و درمانی در ایران سیر تاریخی

- تحولات نظام بهداشتی و درمانی در ایران، در جریان تاریخ

- تشکیل وزارت بهداشتی، بهزیستی، وزارت بهداشتی و رفاه، انجمنهای بهداشتی در ایران، تشکیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مطالعه ساختار سازمانی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان تامین اجتماعی، سازمان بهزیستی، هلال احمر، بنیاد شهید، بنیاد مستضعفان، ارتش و سایر سازمانهای ارائه دهنده مراقبتهای بهداشتی و درمانی.

نحوه هماهنگی فعالیت‌های بهداشتی و درمانی بین سازمانها و موسسات مختلف.

بیمارستانها در ایران، سابقه تاریخی، ساختار سازمانی واحدهای بیمارستانی در موسسات و سازمانهای مختلف.

منابع:

دوره مجله بیمارستان، (تاریخ بیمارستانها در کشورهای شرق اسلامی)

تاریخ پزشکی در ایران دکتر نجم‌آبادی آجلد

تاریخ بیمارستان در ایران ادوارد براون

تاریخ پزشکی ... الکوود ...

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: اصول و مبانی اقتصاد

هدف: دانشجو بعد از اتمام این درس با مسائل زیر آشنایی شود:

برنامه ریزی قیمت گذاری و تجزیه و تحلیل هزینه ها و ارزیابی با تاکید بر انگیزه های پولی و تاثیر آن بر کادر حرفه ای ، تجزیه و تحلیل اقتصاد کاربردی در بخش بهداشتی مفهوم کارآئی در تولید و مشارکت در خدمات بهداشتی و دستورات جاری سازمانهای بهداشتی .

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

- مفاهیم مقدماتی اقتصاد خرد.
- بررسی اصول و کاربردهای تجزیه و تحلیل اقتصادی درباره خدمات بهداشتی و نگرش بر جنبه های اقتصادی دستورات بهداشتی .
- اصول بنیادی و ابزارهای تحلیل اقتصادی و کاربرد آنها در تولید، نرخ گذاری توزیع خدمات بهداشتی
- ایجاد منابع اطلاعاتی بوسیله تجزیه و تحلیل اقتصادی در مورد دستورات و مشکلات بهداشتی
- روشهای ارزیابی منابع با توجه به هزینه های سودآور و هزینه های موثر در ارائه خدمات بهداشتی و درمانی و عملکرد هزینه بیمارستانی و هزینه برنامه های بهداشتی کارآئی و رقابت و انتخاب روشهای موثر درمانی
- ویژگیهای خاص مراقبت های بهداشتی بعنوان یک کالا و بیمار بعنوان یک مشتری
- کاربرد تکنیکهای اقتصادی مدیریت در محیطهای بهداشتی.

نظام بهداشتی و درمانی تطبیقی

کلدرس: ۱۷

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: هدف از این درس آشنائی با سیستم‌های مختلف بهداشتی درمانی در کشورهای مختلف جهان و مقایسه روشهای مختلف ارائه خدمات بهداشتی درمانی با توجه به نکات مثبت و منفی (محاسن و معایب) هر یک از این روشها می‌باشد.

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

- زمینه: سطوح توسعه سیاست و ساخت اقتصادی مبنائی برای تجلی سیستم خدمات بهداشتی و درمانی می‌باشد. هزینه‌های جایگیری، تامین خدمات بهداشتی در بخشهای خصوصی و عمومی - کیفیت مراقبت -
- اجرای سیستمهای بهداشتی باید با توجه به وضعیت بهداشتی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، سیاسی مورد مطالعه قرار بگیرد.
- سیستم یا نظام در تئوری
- سیستم یا نظام در عمل
- نتایج حاصله

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

کد درس : ۱۸

هدف : آشنا ساختن دانشجویان با روشهای ارزیابی کمی و کیفی مراقبت‌های بهداشتی و درمانی در چارچوب استانداردهای خدمات و مراقبت‌های بهداشتی و درمانی شبکه و بیمارستان.

سرفصل درس : (۵۱ ساعت)

- تعریف و قلمرو ارزیابی مراقبت‌های بهداشتی و درمانی
- روشهای ارزیابی ، اندازه‌گیری مراقبت‌های بهداشتی و درمانی ، ارزیابی اقتصادی ، متدولوژی ارزیابی
- کاربرد عملی ارزیابی در مراقبت‌های بهداشتی و درمانی :

◦ کاربرد روشهای ارزیابی در مراقبت‌های اولیه بهداشتی PHC

◦ کاربرد روشهای ارزیابی در مراقبت‌های حاد درمانی (بیمارستان)

◦ روشهای ارزیابی فریتهای پزشکی و سوانح

◦ ارزیابی خدمات سالمندان (ژریاتری) .

◦ ارزیابی خدمات زایشگاهی و زایمانها

◦ ارزیابی خدمات سرپائی و کلینیکها

◦ ارزیابی خدمات تشخیصی ، آزمایشگاه ، رادیولوژی اولترا ساندوسایر خدمات تشخیصی و درمانی

سرپائی و بستری .

◦ ارزیابی اعمال جراحی و خدمات درمانی بستری

◦ ارزیابی مشخمت طرحهای فیزیکی قضاای درمانی

◦ ارزیابی و درجه بندی بیمارستانهای بخش خصوصی و دولتی در ایران و جهان

منابع :

ارزیابی مراقبت‌های بهداشتی و درمانی و استانداردهای خدمات و مراقبت‌های درمانی در بیمارستانها
جزوه درسی : دکتر ابراهیم صدقیانی

تحقیق در سیستمهای بهداشتی — سازمان جهانی بهداشت - معاونت پژوهشی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی .
Evolution of health care
آموزش پزشکی .
37: Ayles W. Holland

برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک در نظام بهداشت و درمان

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : نظری

کد درس : ۱۹

پیشنیاز : اصول و مبانی مدیریت ، سازمان و مدیریت بیمارستان (۱) و (۲)

هدف : برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک در نظام بهداشت و درمان می‌باشد.

سرفصل درس : (۵۱ ساعت)

- تعاریف برنامه‌ریزی و برنامه‌ریزی استراتژیک ، سیر تکامل برنامه‌ریزی استراتژیک ، ویژگی برنامه‌ریزی استراتژیک ، مراحل برنامه‌ریزی استراتژیک ، عوامل موثر در برنامه‌ریزی استراتژیک ، استراتژی و نحوه تدوین استراتژی ، برنامه‌ریزی استراتژیک در نظام بهداشت و درمان.

- تعاریف مدیریت استراتژیک ، جایگاه مدیریت استراتژیک در سازمانها ، شناخت محیط سازمان ، خلط اصلی در تجزیه و تحلیل محیطی ، ویژگیها و ماهیت مدیریت استراتژیک ، عوامل کلیدی در مدیریت استراتژیک ، وجه اشتراک و افتراق برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک ، اعمال مدیریت استراتژیک بر برنامه‌های در حال اجرا ، مدیریت استراتژیک در سازمانهای غیرانتفاعی از جمله در نظام بهداشت و درمان.

- مطالعات موردی برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک در نظام بهداشت و درمان.

ساینار موردی

تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

کد درس: ۲۰

پیشنیاز: سازمان و مدیریت بیمارستان (۱) و (۲) و برنامه ریزی و مدیریت استراتژیک در نظام بهداشت و درمان و روش تحقیق

هدف:

آشناساختن دانشجویان با مطالعات جامع موردی و شناخت و تحلیل موارد و شرایط خاص از رویدادها در سطوح مختلف نظام بهداشت و درمان ، مطالعه چنین مواردی در دیگر نظامهای بهداشتی و درمانی و بویژه نظام بهداشت و درمان کشور.

سرفصل درس: (۵۱ ساعت)

آشنایی با شیوه‌های مطالعه موردی ، ابعاد و معیارهای اصلی در مطالعات موردی ، شیوه‌های شناخت مورد تحت بررسی ، روشهای متداول در تحلیل حالات و وضعیت‌های مورد مطالعه ، قضاوت و نتیجه‌گیری از مورد تحت مطالعه تهیه گزارش ، عرضه گزارش ، نظرخواهی و مشارکت در بحث گروهی اصلاح گزارش. انتخاب یک مورد واقعی در نظام بهداشت و درمان کشور ، مطالعه تطبیقی و یافتنی و جوه اشتراک و افتراق موارد خارجی با مورد انتخابی ، شناخت ، تحلیل و قضاوت در مورد انتخابی ، تهیه گزارش عرضه گزارش ، نظرخواهی و مشارکت در بحث گروهی ، اصلاح گزارش و در نهایت گزارش (در صورت تصویب)

کد درس : ۲۱

تعداد واحد : ۳

نوع واحد : عملی

پیشنیاز :

هدف : آشنایی دانشجوی بصورت عملی و کاربردی با تسهیلات فیزیکی ، تجهیزاتاتی ، تناسبیات و بخشهای درمانی ، تشخیصی و مدیریت ، بطوریکه دانشجوی به موازات طی دروس نظری با عملکرد عملی کلیه واحدهای بیمارستان نیز آشنا و مهارت لازم در کاربرد اطلاعات نظری را در مراحل کار اخذ کند.

سرفصل درس :

- ۱- تهیه چک لیست کارآموزی بخشهای بیمارستان براساس دروس نظری
- ۲- آشنایی با ساختار سازمانی بیمارستان براساس چک لیست بخش مدیریت اداری ، مالی و سازمان بیمارستان و شوراهای و کمیته‌ها.
- ۳- آشنایی با مدیریت واحدهای پذیرش ، مدارک پزشکی ، اطلاعات و آمارمددکاری بیمارستان بصورت عملی ، بررسی خط سیر پذیرش ، بستری و ترخیص بیمار و ثبت کلیه مراحل کار پذیرش و ترخیص.
- ۴- آشنایی بانحوه روابط مالی بیمارستان با دریافت و پرداخت و محاسبه هزینه تخت روز و سایر خدمات درمانی و پشتیبانی .
- ۵- آشنایی با خدمات و مدیریت بخشهای اورژانس و ضوابط و مقررات حاکم بر پذیرش بیمار اورژانس ، تعقیب مراحل کار پذیرش اورژانس و آشنایی با تجهیزات و تسهیلات.
- ۶- آشنایی با خدمات سرپایی ، نسبت سرپایی به بستری و مدیریت واحد در مورد نحوه پذیرش ، سیستم ارجاع بیمار و تسهیلات فیزیکی و تجهیزاتی.
- ۷- آشنایی با بخشهای تشخیصی (آزمایشگاه بالینی ، آسیب شناسی ، رادیولوژی ، تشخیص و غیره ...) ثبت خطر مسیر و مراحل انجام کار.
- ۸- آشنایی با تسهیلات فیزیکی ، تجهیزاتی و پرسنلی و مدیریت واحد.
- ۹- آشنایی با بخشهای درمانی ملحقه : فیزیوتراپی ، مودیا لیز ، سنگشکر ، لیزرتراپی و غیره ... مدیریت و تسهیلات فیزیکی و تجهیزاتی.
- ۱۰- آشنایی با بخشهای بستری ، خدمات بستری در بخشها ، سیستم مراقبت از بیمار ، توزیع پرسنل بستری در شیفت‌های کاری.
- ۱۱- آشنایی بانحوه سازماندهی بخش اعمال جراحی ، ریکاوری ، مراقبت و غیره ، تسهیلات فیزیکی ، نیروی انسانی ، تجهیزاتی ...

- آشنایی با واحدهای پشتیبانی ، مرکز استریل بیمارستان ، رختشویخانه ، البسه و ملحفه ، اسبور
تغذیه ، آشپزخانه و سلف سرویس ، تاسیسات برقی ، مکانیکی مورگ و سردخانه ها و ...
- بررسی روشهای کار و تجزیه و تحلیل مشکلات و معایب سیستم موجود در نقایسه با دروس نظری دانشجوی
موظف است در پایان کار آموزشی گزارش کار کاملی به انضمام چک لیستهای تکمیل شده به اسناد و سرپرست
دروس تحویل دهد.

منابع:

- چک لیستهای مربوط به ارزیابی بیمارستان
- جزوه های درسی تالیف دکتر صدقیانی - کتابخانه

کد درس : ۲۲

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : عملی

پیشنیاز :

هدف : کسب مهارت‌های عملی در مدیریت بیمارستان و آشنایی کامل با روش‌های کاربردی در کلیه زمینه‌های مربوط به بخش‌ها و مدیریت واحدهای بهداشتی و درمانی ویژه بیمارستان.

سرفصل درس :

- تهیه چک لیست‌های ارزیابی مربوط به کلیه واحدها و بخش‌های درمانی بستری و سرپایی ، اعمال جراحی ، مراقبت‌های ویژه ، بخش‌های درمانی ویژه ، واحدهای تشخیصی ، پشتیبانی ، مدیریت و آموزشی و مشخمت فیزیکی و تجهیزاتی مرکز بهداشتی و درمانی .
- کارورزی در بخش مدیریت بیمارستان اعم از اداری ، مالی ، کارگزینی و گزارش نتیجه کارورزی پس از خاتمه آن در این بخش.
- کارورزی در بخش‌های پشتیبانی بصورت کار عملی و فعال (لندری و تشری ، سلف سرویس و آشپزخانه و تهیه گزارش از فعالیت تمام شده کلیه خدمات ارائه شده در واحدهای تشخیصی ، خدمات درمانی سرپایی ، مراقبت‌های درمانی بستری ، تجزیه و تحلیل هزینه‌ها .
- آشنایی با تدوین بودجه و انجام هزینه‌های جاری بیمارستان ، مقررات و ضوابط مالی ، خرید و امور تدارکات و مقررات ناظر بر آن و تهیه گزارشات مالی در این زمینه و هزینه‌های تخت روز و خدمات .
- آشنایی با اصول انبارداری
- تجزیه و تحلیل آمار و فعالیت بیمارستان در کلیه زمینه‌ها
- تجزیه و تحلیل وضعیت پرستلی بیمارستان و ساعات مراقبت در بخش‌های پرستاری ، نسبت پرسنل در کلیه واحدها و مطالعه مقایسه‌ای با استانداردهای موجود ، تجزیه و تحلیل مقررات استخدامی و ضوابط ناظر بر خدمت و جریان کارگزینی در واحدهای درمانی .
- آشنایی با انواع طرح‌های کارانه ، کلینیک‌های ویژه و خودگردانی و تجزیه و تحلیل عملکرد طرح‌ها .
- کارورزی در کایه واحدهای بیمارستان و تهیه گزارش از عملکرد ، آمار و مدیریت هر کدام .
- تجزیه و تحلیل سازماندهی ، مشخمت فیزیکی و مسافت بیمارستان .
- تهیه لیست ، انواع تجهیزات و آشنایی طرح‌های عملی با استاندارد تجهیزات و اصول نگهداری و خدمات

سعد از فروش آنها.

- تهیه گزارش ارزیابی و اصول نگهداری بیمارستان.

در کلیه موارد فوقی دانشجوی ملزم به تهیه گزارش و چک لیست مربوطه است.

منابع :

کلیه متون دروس چک لیستهای ارزشیابی بیمارستانها